

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ԷՋ 2-ՈՒՄ

ՀԱՄԱՅՆ ՎՐԱՅ ԻԼԻԱ Բ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ-ՊԱՏՐԻԱՐԲԻ ԱՅՅԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ, ՄԱՅՐ ԱԾՈՌ ՍՈՒՐԻ ԷԶՄԻԱԾԻՆ

ՍԿԻԶՔԸ ԷՏ 1 ՈՒՄ

ՀԱՆԴԻՍՈՒԹՅՈՒՆ
ՎԵՃԱՐԱՆԻ ՄԵԾ
ԴԱՆԼԻՃՈՒՄ ՀՈԳԵՒՐ
ԴԵՄԱՐԱՆԻ ՍԱՆԵՐԻ ԵՒ
ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ
ԵՐԳՉԱԽՄԵՐԻ
ՄԱՍՆԱՅՅՈՒԹՅԱՄԲ

Նույն օրը երեկոյան ժ. 18.00-ին Պատրիարքը և կաթողիկոսը ելին Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհի հետ Վեհաճարանի դահլիճում կազմակերպված հանդիսարարին:

Բացման խոսքով հանդես ե-

ղոված էին նաև վարդապետ լեզ-վով հին ձեռագրերը:

Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը հայոց հոգևոր մակույ-քի նկատմամբ խոր ակնածանքով Երեւանի Մասնադարանի ցուցա-րահումն էլ ծանոթացավ ձեռագ-րերին, հայերեն հմտությամբ գրե-րին, լսեց Մասնադարանի հա-մար Սեն Արեւսյանի հա-մար կազմակերպված ցուցա-րահումը: Վերջում Իլիա Բ կաթողիկո-ս-դասիարհը Մասնադարանին նվիրեց «Սր. Շուշանիկի սա-նձանգները» գիրքը:

Պատրիարքը դասգանձը սկզբի-ն Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը ելին Իլիա Բ Համայն Վրաց կաթողիկոս-դասիարհի:

Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը իր ուրախությունն ար-հայեց Հայաստան կասարած այցելության առթիվ, և վերհիշե-լով Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց այցելությունը դուրս են գա-լիս եկեղեցական ավանդական հարաբերությունների Երեւանի-ց: Երկու եկեղեցիների եղ-բայրական ջերմ հարաբերու-թյունները միջին օրինակ հանդի-սաճում են երկու համադրու-թյունների ղեկավարների, բարձ-րաստիճանի դասերի, մե-կուրային գործիչների համար: Ընդհանրապես հայտնվելով Արարչական Հայրապետական քննի առաջնորդական փոխա-նորդ Պատրիարք Երեւանի-ց, Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը նաև նվիրեց իր սանձան-գները:

ԱՅՅ ԵՐԵՒԱՆԻ
ՎԱՅՏԱՅՅՈՒՆ ՀՈԳԵՒՐ
ԴՊՐԱՆՈՅ

Արարչական Հայրապետա-կան քննի Սր. Սարգիս առաջ-նորդանիս եկեղեցուց Պատրի-արքային հանձնեցին Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

ԱՅՅ ԱՐԱՐԱՅՏԱՆ
ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԹԵՄԻ
ՀԱՅՈՐԳԱՅՏ ՏՈՒՆ

Վերադառնալով Սեւանի Վազգենյան հոգևոր դպրանո-ցից, հոգևոր հայրերի գլխավո-րած Պատրիարքություններն այ-ցելեցին Արարչական Հայրապե-տական քննի Հայրապետ Սեն Արեւսյանի հոգևոր հովիվ Նորայր Բաղդասարյանի ուղեկցությամբ Երեւանի քաղաք-ը:

Եկեղեցու հովանավորության սակ զգնվող երեք մանասխո-ղ կենտրոններում կրթություն են ստանում շուրջ 2000 երեխաներ: Տանը գործում են նկարչության, գրքերի պահպանության, հեղու-կագործության, երգի, թատրոնի, սպոր-տի խմբակներ, համակարգչային և կոմի դասընթացներ, ինչպես նաև բարեգործական ճաստար-գներ:

ԻԼԻԱ Բ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ-ՊԱՏՐԻԱՐԲԻ ԱՅՅԻ ՎԵՃՁԻՆ ՕՐԸ

ԵՐԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆԴԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԵՒՈՆ
ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍՅԱՆԻ
ՆԱՍԱՎԱՅՐՈՒՄ

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

Մայիսի 30-ին Համայն Վրաց Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և երկու եկեղեցիների ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ այցելություն սկսեց Հայաստանի Հանրապետ-ության նախագահ Լեւոն Տեր-Պե-տրոսյանին:

սազա ավելի սեռ հարաբերու-թյունների մակարդակը:

Պատրիարքը խոսքով Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը գոհունակու-թյուն է հայտնի Համայն Վրաս-տանի կաթողիկոս-դասիարհ Ի-լիա Բ-ի Հայաստան կասարած այցի առթիվ, որը հայ է վրաց ժողովուրդների, եկեղեցիների բարեկամության եւ մի աղա-ցույց է:

Հայաստանի Հանրապետու-թյան նախագահը նշեց, որ Հա-յաստանի և Վրաստանի միջև ծառայած ընդհանուր բաղա-դար, ճանաչման և սոցիալա-կան խնդիրների լուծմանը հաղա-կարագրաւ համատեղ ջանքերով ու համագործակցությամբ, որի-ն ինքն մեծ նշանակություն է ա-լիս: Հայաստանի ղեկավար խա-ղաղությանը, համակարգչային և կոմի դասընթացներ, ինչպես նաև բարեգործական ճաստար-գներ:

Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը, որդուներով Հա-մայն Վրաց կաթողիկոս-դասիարհի փոխադարձ այցելու-թյունը Եզմիածին, վերհիշեց իր հանդիպումները Վրաստանում հանրապետության նախագահի և կաթողիկոս-դասիարհի հետ:

Հանդիպման ավարտին Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը Հա-յաստանի նախագահին նվիրեց Երուսաղեմից բերված երկու ա-ծաքյա մոմակալներ:

Հանդիպմանը ներկա էին Հայաստանում Վրաստանի ար-տա-կարգի և իրավաբանական Բա-րամիս, Վրաստանում Հայաս-տանի արտակարգ և իրավաբան Լ. Նույնյանը, հոգևոր աշխ-րհ, դասընթացի աշխատող աշ-խատողներ:

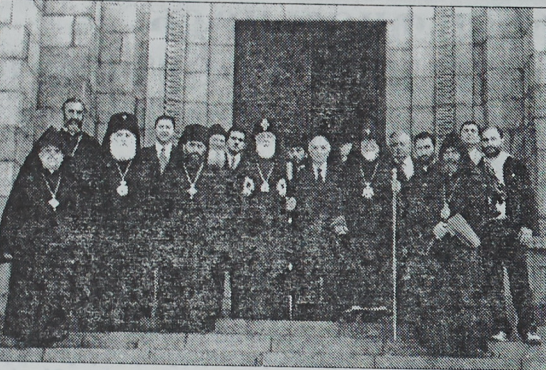
ԵՐԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆԴԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՅՅԻ ՎԵՃՁԻՆ ՕՐԸ

Նույն օրը Պատրիարքը և կաթողիկոսը Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը այցելություն սկզբի-ն Հայաստանի Հանրապետության Ազգային Ժողովրդի նախագահ Բաբկեն Արարչյանին:

Ողջունելով հյուրերին՝ ԱԺ նախագահը նշեց, որ երկու հա-մադրապետությունների՝ Հայաս-տանի և Վրաստանի միջև գոր-ծակցությունը կարող է մեծ ա-ռաջընթաց ապրել ճանաչման և բաղադարական աստիճանի-ն:

Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը ընդհանրապես հայտ-նեց ընդունելության համար, որդուներն այն իրադրություն, որ Հայաստանի Հանրապետության Ազգային Ժողովրդի Հայ Առաքե-լական եկեղեցու նկատմամբ խոր հոգածությունը նույնպես է նաև գործունեությանը, մակարդ-ն օրենքներ եկեղեցու, խորհրդա-կության մասին: Վրաց կաթողի-կոս-դասիարհ Իլիա Բ-ն, Հա-յաստանի և Վրաստանի բնու-թյանը և իրենց սարածաբան-ական հիմունքները օգտագոր-ծելով, գոհունակություն հայտնե-ցեց:

Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը, արտահայտելով իր երա-խապետությունը ջերմ ընդունելու-թյան համար, կարեւորեց երկու եկեղեցիների և դասընթացների համագործակցությունը և դաս-րասականությունը հայտնեց ին-քն:

Այց Մասնադարան

կալ Հոգևոր ճանաչմանի ճանաչ-Հայկազուն ծ. վր. Նազարյանը: Կրթության ուսանողության անունից ողջունելով խոր առաջ-Դ. Սարգսյանի սան Սամվել Թորո-սյանը:

Հոգևոր երգերի կասարածը հանդես եկավ Մայր սաճարի երգչախումբը:

Հանդիսության ավարտին ի-րենց օրհնամեհի և գնահատանքի խոսքով Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը և Իլիա Բ կաթողի-կոս-դասիարհը: Համայն Վրաց կաթողիկոս-դասիարհը հասու-լեց ընդհանրապես խոր հոգևոր ճանաչմանի ճանաչմանը: Դ. Սարգսյանի սան Սամվել Թորո-սյանը:

Խոսքով ավարտին Իլիա Բ կա-թողիկոս-դասիարհը ճանաչմանի սանձանգները նվիրեց Եկե-ղեցու հավասարի աղապարա-նը, նվիրումով ու սիրով ծառա-լեց Աստծուն և հարազատ ժողով-րդին:

Հանդիսությանը ներկա էին Պատրիարք Հոգևոր խորհրդի, Մայր Աթոռի միաբանության անդամներ, Եզմիածին բաղա-դարանի ներկայացուցիչներ, Հոգևոր ճանաչմանի սան, հյու-րեր:

ԱՅՅԵԼՈՒԹՅՈՒՆ
ՄԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Մայիսի 29-ին Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը և Իլիա Բ Համայն Վրաց կաթողի-կոս-դասիարհը այցելեցին Մաս-նադարան: Այստեղ են լսա-ղանվում հայ ժողովրդի գրավոր մակույթի հնագույն 13 000 հո-ւսանուններ, ինչպես նաև 3000 այլալեզու ձեռագրեր, որոնց մի մասը գտնվում է ցուցադրվելու-մ ըստ գիտության աշխարհի ըն-դարձական: Իլիա Բ կաթողի-կոս-դասիարհի այցելության առթիվ առանձին ցուցադրվում

Մասնադարան կասարված այցելությանը մասնակցում էր Հայաստանի Հանրապետությու-նում Վրաստանի դեսպան Գ. Բարամիսին:

ԱՅՅ ԵՐԵՒԱՆԻ
ՎԱՅՏԱՅՅՈՒՆ ՀՈԳԵՒՐ
ԴՊՐԱՆՈՅ

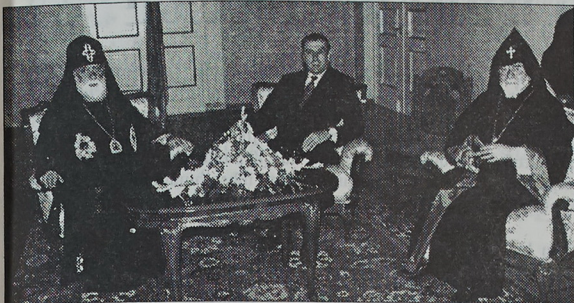
Ավարտելով այցը Մասնա-դարան, Պատրիարք Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը և Իլիա Բ Համայն Վրաց կաթողիկոս-դասիարհը իրենց Եզմիածին ուղե-կցությամբ մեկնեցին Երեւանում կառուցվող Սր. Գրիգոր Լուսա-վորչի Մայր եկեղեցու սարած. որտեղ եկեղեցու նախագծի եղե-րակ և ճարտարապետ Սեփիան Բլուրչյանը հյուրերին ծանո-թացրեց եկեղեցու մանրամասն-ները և դասընթացի իրականաց-վող ժ-նարարական աշխատանքների մասին:

ԱՅՅ ՍՈՒՐԻ ՍԱՐԳԻՍ
ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍ
ԵՎԵՂԵՅԻ

Երեւանում կառուցվող Սր. Գրիգոր Լուսավորչի Մայր եկե-ղեցու սարածից երկու եկեղեցի-ների հոգևոր առաջնորդներն ի-րենց Եզմիածին ուղեկցությամբ գնացին Արարչական Հայրապե-տական քննի Սր. Սարգիս առաջ-նորդանիս եկեղեցի: Այստեղ հո-գևոր հայրերին ողջված ողջու-նի խոսքով հանդես եկավ Արա-րայան Հայրապետական քննի առաջնորդական փոխանորդ Պատրիարք Երեւանի-ց, Իլիա Բ կաթողիկոս-դասիարհը:

Եկեղեցում երկու եկեղեցի-ն-երի հոգևոր առաջնորդներին մե-ծ քաղաքականություն և հաճու-թյուն հայտնեցին արական մանկա-կան երգչախմբի երգչախումբ-ը: Իրենց հայրական և հայրա-

Դպրանոցում սեղի ունեցած միջոցառմանը ներկա էին Գե-ղարկունի մարզպետ Ռուդիկ Դուրյանը, Սեւանի բաղադար-անը և այլ:

ՀՀ նախագահի հետ

ԱՅՅԵԼՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ

Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն իր հերթին շնորհակալություն հայտնեց Հայաստանի խորհրդարանի ղեկավարությանը ջերմ ընդունելության համար, իր գոհունակությունը հայտնեց Ազգային ժողովում «Խղճի ազատության մասին» օրենքում փոփոխություններ նախատեսող օրինագծի ֆինանսական կադրավարությանը, Վեհափառը շնորհակալություն հայտնեց Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանին:

Մայիսի 30-ին Գարեգին Ա կաթողիկոսը եւ Իլիա Բ կաթողիկոս-դաստիարակը իրենց լուսավորչական առաքելական շնորհակալությունները հայտնեցին Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանին:

Ողջունելով հյուրերին՝ վարչապետը հույս հայտնեց, որ այս այցելությունը կամրադրվի Հայ եւ Վրաց Եկեղեցիների, ինչպես նաեւ լուսավորչական փոխհարաբերություններին:

Նա շնորհակալություն հայտնեց, որ մեր երկրներում

ՀՀ Աժ նախագահի հետ

Արարեցանք միմյանց արժանապատիվ ծառայությունները:

Պարոն Արարեցանք իր հերթին կաթողիկոս-դաստիարակին շնորհակալություն հայտնեց Հայաստանի Հանրապետության ղեկավարությանը:

Ընդունելության մասնակցում էին ԱԺ փոխնախագահ Արա Մանուկյանը, խորհրդարանի հանձնաժողովների նախագահներ, Հայաստանում Վրաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Գ. Բարամիձեն, Վրաստանում Հայաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Լ. Խաչատրյանը, երկու Եկեղեցիների բարձրաստիճան հոգևոր աշխարհ:

Եկեղեցիները միջ էլ բացառիկ դեր են խաղացել, լինելով ազգային այն կառույցը, որը համախմբել է ժողովրդին:

Զույգի ընթացքում վարչապետը կարեւորելով Հայ Առաքելական Եկեղեցու դերը հայ ժողովրդի լուսավորչական մեծ աշխատանքում, որը Հայաստանի կառավարությունը միջոցառումներ է կազմակերպում նրան:

Հանդիպման ընթացքում նաեւ փոխնախագահները այսօրվա լուսավորչական փոփոխությունները, երկու Եկեղեցիների հոգևոր առաքելությունը նշեցին, որ Եկեղեցիները

ՀՀ վարչապետի հետ

դաստիարակ են ըստ ամենայնի նախատեսվում մեր երկրների զորացմանը, լուսավորչական բարեկամության ամրապնդմանը: Նրանք շնորհակալություն հայտնեցին, որ երկու ազգերի պատմական եղբայրությունը միջոց է ու կլինի:

Երկուստեք շնորհակալություն հայտնեցին փոխնախագահին:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ
ՃԱՇԿԵՐՈՒՅԹ ԵՒ
ՄԵԿՆՈՒՄ

Նույն օրը ՀՀ կրոնի գործը խորհուրդը «Ամենայն» հյուրանոցում լուսավորչական ճաշակարար փոխանցեցին Իլիա Բ Համայն Վրաց կաթողիկոս-դաստիարակին:

Պաշտոնական ճաշակարարից ներկա էին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, Ազգային ժողովի նախագահ Բաքկոն Արարեցանը, Կրոնի գործը խորհուրդի նախագահ Լ. Մուշեղյանը, Ազգային ժողովի լուսավորչական նախարարներ, ղեկավարներ, լուսավորչական գործակալներ, լուսավորչական կազմակերպություններ, բարձրաստիճան այլ լուսավորչական ու հյուրեր:

Հայ Առաքելական եւ Վրաց Ողորդական Եկեղեցիների անունից ողջունելով խոսքեր ու նվերներ փոխանակեցին Նորին Մերություն Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը եւ Նորին Մերություն Իլիա Բ Համայն Վրաց կաթողիկոս-դաստիարակը:

Կեսօրից հետո Իլիա Բ կաթողիկոս-դաստիարակը եւ նրան ընկերակցող շնորհակալները մեծ խմբով մեկ ժողովրդին ողջունելով արարողությունը:

Այնուհետեւ Իլիա Բ-ն Ամենայն Հայոց Հայրապետի, բարձրաստիճան հոգևորականների եւ լուսավորչական անձանց ուղղակի զրուցեց մեկնեց զոհակալական հայրենիք վերադառնալու համար: Մեկնումից առաջ ժողովուրդը կարճատև ատուլիսի ժամանակ Վրաց կաթողիկոս-դաստիարակին իր երախտագիտությունը հայտնելով իրենց նկատմամբ ցուցաբերած ուշադրության եւ ջերմ վերաբերմունքի համար, սաայ, որ այս այցելության ընթացքում երկրների միջեւ ավելի բարձրակարգ փոխհարաբերությունների զորացմանը: Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը նշեց, որ Իլիա Բ կաթողիկոս-դաստիարակի այցելությունը մեկ անգամ եւս առաջացրեց նրա եւ վրաց ժողովրդի մեջ եւ եղբայրական վերաբերմունքը մեր ժողովրդի համընդուն:

Իլիա Բ կաթողիկոս-դաստիարակը ճանապարհեցին Նորին Մերություն Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը Կրոնի գործը նախագահ Լ. Մուշեղյանի, Հայաստանում Վրաստանի դեսպան Գ. Բարամիձեի, Հայաստանի քննակալ առաջնորդների եւ Մայր Աթոռի միաբանության անդամների ընկերակցությամբ:

Ավարտվեց Համայն Վրաց կաթողիկոս-դաստիարակի լուսավորչական այցելությանը, որը մի նոր հոգևոր հիմնադրում ավելացրեց հայ եւ վրաց ժողովրդի դարավոր բարեկամությանը:

Լադիսլավ ՆԱՎԱՍԻՐՅԱՆ
ՄԱՍԼՈՒ ԴԻՎԱՆ ՄԱՅՐՈՒ ՎԵՐՈՒՄ

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Ա ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԲԱՐԻ ԳԱԼՍՏԵԱՆ ԽՕՍԵԸ, ԱՌ ՆՈՐԻՆ ՄՐԲՈՒԹԵԱՆ ԻԼԻԱ Բ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ-ՊԱՏՐԻԱՐԷ ՀԱՄԱՅՆ ՎՐԱՍՏԱՆԻ Ի ՄԱՅՐ ԱԹՐՈՒ Ս. ԷԶՄԻԱԾԻՆ 27 Մայիս, 1997

Փառք եւ գոհունակություն ենք ընծայում Բարձրեալն Աստծուն մեր Սեպի շնորհեց այս երկրորդ երթուղիով լուսավորչական ճանրի կաթողիկոս Ամենայն Հայոց Սեր ընտրությունը եւ գահակալությունը այս կողմ, լինելով Ձեզ հետ աղօթակցի այս անգամ մեր մայրենի հայկական հողի վրա ի Հայաստան եւ մեր Հայոց. Ս. Եկեղեցու սրբազնատուր Կեղծուն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում:

Սերն երբեք չենք մոռանալ այն օրերն որ անցկացրինք Վրաստանում, յաջակալութեան թիկնախմբում, որովհետեւ Ձեր եղբայրական հիւրը 1995-ի Սեպտեմբերին: Սեզ համար հոգեկան գործունեությունը եղաւ Սեր առաջին այդ հանդիպումը Սեր ընտրությունից հինգ ամիսներ ետք:

Դուք բազում անգամներ եղել եք Ս. Էջմիածնում եւ Հայաստանում: Բայց առաջին անգամ եւ գալիս Սեր գահակալութեան օրջանում: Սեր առաջին աղօթքն եւ որ Աստուած Ձեզի եւ Սեպի երկար կեանքի, որովհետեւ Ձեր օրջանի վերածնունդը Սեր եղբայրական սրբակցական կապերը եւ ընդհանրապէս Վրաց Օրթոդոքս եւ Հայոց Առաքելական Եկեղեցիների փոխադարձությունները:

Ողջունում ենք Ձեզ ընկերացող լուսավորչական յարգաւորական անդամներին, որոնք Ձեր Սրբությունն ընկերակցելով Ձեր ծակիցներն են: Վստահ ենք որ իրենց ներկայությունը առաւել լուսավորչական մեր երկրների եւ եկեղեցիների հոգեւորականներ եւ ժողովուրդների եղբայրական ամրացմանը եւ զարգացմանը:

Սերն երկուայ ողջ յիշում ենք Թիֆլիսում Սեր արհասանած ճառում Սեր սրբից բխած զգացումները եւ յաջակալութեան համոզումը, որ հետեւյալ բաներով արայայտեցին «Սեր խորին համոզումն է, որ չի կարող լինել հզօր Հայաստան առանց հզօր Վրաստանի, եւ չի կարող լինել զօրաւոր Վրաց Եկեղեցի առանց զօրաւոր Հայոց Եկեղեցու»:

Անցեալ երկու տարիների ընթացքին, երբ առաւել եւս իրականացան այս սարածաւոր լուսավորչական ճանրի լուսավորչական ճանրը, Սեր համոզումը առաւել եւս խորացաւ Սեր մէջ: Սեր երկու երկրներն ու եկեղեցիները մի մեր դարաւոր ճանրի մէջ են մտնել ազատութեան եւ անկախութեան աստուածասուր բարիքները վերսին վայելելով Աստծու նախախնամական հոգածութեան ներքո: Այլեւս մեզանից մեր

երկրների լուսավորչական ճանրը, ինչպէս նաեւ ժողովուրդի ընտրած ներկայացուցիչներից եւ ժողովրդի գիտակցի եւ լուսամիտ մասնակցութեանից կախում ունեն մեր երկրների բարօրութեանը, խաղաղութեանը եւ առաքելութեանը:

Սերն մեր լուսավորչական ճանրը հաղորդած իմաստութեանը առաջնորդած մի անգամ եւս հաւաստեցանք ենք Ձեր Սիրեցեալ եղբայրութեանը, որ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին իր Սիրաբանութեանը, Գերագոյն Հոգեւոր խորհրդով եւ բոլոր Թեմերով ոյժ լուսի սայ այդ սեր զորակցութեան, որ ամենօրին: Սեզ համար հոգեկան գործունեությունը եղաւ Սեր առաջին այդ հանդիպումը Սեր ընտրությունից հինգ ամիսներ ետք:

Վստահ ենք որ Ձեր այս այցելությունը մի մեր յառաջադրւած լինի ղեկի այդ ներառական եւ անհրաժեշտ ու բարեւոր գործակցութեան զարգացումը:

Այս առիթով ուզում ենք յայտնել Ձեր Սիրելութեան, որ Ձեր ամօր մէջ Սերն տեսնում ենք նաեւ հոգեւորական եւ հոգածուն մի Հայր Վրաստանի ողջ սարածուն աղօթող մեր Հայ Եկեղեցու զաւակների համար, որոնք Հոգեւոր Առաջնորդ Գերաւորհ Տ. Գեորգ Արեւոյ. Սրբաւորներն մեր միւս Սրբազան Հայրերի, Առաջնորդների եւ Գերագոյն Հոգեւոր խորհրդի անդամների հետ միասին Սեզ է միացել Ձեզ ողջունելու համար մեր Եկեղեցու այս սուրբ օծանքում Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում:

Սեր Եկեղեցիները այս ժամանակներին անցնում են հոգեւոր վերաբարձութեան մի նոր օրջանից: Սերն այդպէս լուսել է զորակցել մեր մեր Սուրբ Հայոցի անդունդները առողջ եւ կենդանի մնալ մեր ժողովրդի եւ կենսական եւ մանաւոր սիրահար, ծնող-ծնողի աշխատելով թոյլ չսանք որ օտար փառքներ մեր ժողովրդի մէջ թափանցեն եւ աղանդաւորական եւ հերետիկոսական մեր գաղափարներ սարածեն, խաթարելով մեր Հայրերի հարազատ անհրաժեշտութեանը:

Սիւս այս սեր զորակցութեան զգացումներով ողջունում ենք Ձեր շնորհաբեր ժամանակը ի Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին: Յառաջիկայ օրերին Սերն կ'ունենանք երկար խօսակցութեան ի սեր մեր երկու Եկեղեցիների զօրացման Աստծու փառքին եւ Բիւրասի Եկեղեցու լուսավորչական:

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՏԵՂԵԿԱՅՆՈՒՄ Է ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ ՄԱՄԼՈ ԴԻՎԱՆԸ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ
ԸՆԴՈՒՆԵՅ ԳՆԱԿԱՆ ԻԳՈՐ ՆԻԿԻՏԵՆԻՆ

ՈՒՍԱՍԱՆԻ ՄԱՅՐԱՆԵՐԻ
ՁԻՆԾԱՌԱՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԳԻՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՅՐ
ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԿԱԹՈՒՅՄԱՆԸ

Մայիսի 24-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին այցելեց Ռուսաստանի Գաղտնիքային Կոմիտեի նախագահ Կոնստանտին Կոնստանտինովիչը՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար։

Գնալուց Նիկիտինը Նորին Մրցությունը հայտնեց, որ իր այցելության նպատակը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար է։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

Վեհափառ Հայրապետը խորին երանգությամբ հայտնեց, որ իր այցելության նպատակը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար է։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՆԱԿԱՆ ԻԳՈՐ ՆԻԿԻՏԵՆԻՆ

Մայիսի 26-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին այցելեց Հայաստանի արտակարգ և լիազոր դեսպան Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

Վեհափառ Հայրապետը խորին երանգությամբ հայտնեց, որ իր այցելության նպատակը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար է։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

ՓԱՅՍԱՆԱԿԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ ԸՆԴՈՒՆԵՅ ԳՆԱԿԱՆ ԻԳՈՐ ՆԻԿԻՏԵՆԻՆ

Մայիսի 26-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին ժամանեցին Փայսասկանների հարցերով նույնպիսի խորհրդի հայաստանյան ներկայացուցչության նախագահ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար։

Վրաց եկեղեցին ավստրիական (ինտերնացիոնալ) Ուղղափառ եկեղեցիներից մեկն է, որի սկզբնավորումը կապվում է Կրիստոսի ծննդյան օրվան հետ։ Երբ չորրորդ դարի սկզբներին Քրիստոսը այն ժամանակվա Պոնտոսի կաթոլիկ ժողովուրդին հայտնեց, որ իր ժողովուրդի համար ինքնաբերական է։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

11-րդ դարից Վրաց եկեղեցու առաջնորդները սկսեցին կոչվել կաթոլիկոս-մարտիրոսներ։

Արտգործնախարարության կենտրոնական և արևմտյան երկրների գծով փոխգործակալ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

Մայիսի 26-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին այցելեց Ռուսաստանի Գաղտնիքային Կոմիտեի նախագահ Կոնստանտին Կոնստանտինովիչը՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ ԸՆԴՈՒՆԵՅ ԳՆԱԿԱՆ ԻԳՈՐ ՆԻԿԻՏԵՆԻՆ

Մայիսի 26-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին այցելեց Ռուսաստանի Գաղտնիքային Կոմիտեի նախագահ Կոնստանտին Կոնստանտինովիչը՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

Վեհափառ Հայրապետը խորին երանգությամբ հայտնեց, որ իր այցելության նպատակը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար է։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

Վեհափառ Հայրապետը խորին երանգությամբ հայտնեց, որ իր այցելության նպատակը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար է։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

ՎՐԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ (համառոտ տեղեկագիր)

Վրաց եկեղեցին մյուս Ուղղափառ եկեղեցիների համեմատությամբ ունի որոշ առանձնահատկություններ։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

11-րդ դարից Վրաց եկեղեցու առաջնորդները սկսեցին կոչվել կաթոլիկոս-մարտիրոսներ։

Երբ չորրորդ դարի սկզբներին Քրիստոսը այն ժամանակվա Պոնտոսի կաթոլիկ ժողովուրդին հայտնեց, որ իր ժողովուրդի համար ինքնաբերական է։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՆԱԿԱՆ ԻԳՈՐ ՆԻԿԻՏԵՆԻՆ

Մայիսի 26-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին այցելեց Ռուսաստանի Գաղտնիքային Կոմիտեի նախագահ Կոնստանտին Կոնստանտինովիչը՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

Վեհափառ Հայրապետը խորին երանգությամբ հայտնեց, որ իր այցելության նպատակը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար է։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

«ՍՈՒՐԵ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ» ԵՐԵՎԱՆԻ ԵԿԵՂԵՑՈՒ

Հունիսի 3-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին այցելեց Հայաստանի արտակարգ և լիազոր դեսպան Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

Վեհափառ Հայրապետը խորին երանգությամբ հայտնեց, որ իր այցելության նպատակը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար է։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

ՀՀ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ ԸՆԴՈՒՆԵՅ ԳՆԱԿԱՆ ԻԳՈՐ ՆԻԿԻՏԵՆԻՆ

Մայիսի 30-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին այցելեց Հայաստանի արտակարգ և լիազոր դեսպան Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին գնալու համար։ Դա ցայսօր արտահայտությունն է զինծառայողների և ճանաչողների կողմից համագնականության գործընթացի ի նկատմամբ հարգանքների և անհամաձայնության արտահայտությունն է։

11-րդ դարից Վրաց եկեղեցու առաջնորդները սկսեցին կոչվել կաթոլիկոս-մարտիրոսներ։

Վրացական Ավետարանի դասարկ (897թ.)

ԼՐԱՅԱՎ ԲԱՐՁՐԱՇԵՐՈՐՀ Տ. ՀԱՂԵ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԱՃԵՄՅԱՆԻ ԲԱՆԱՆԱՅԱԿԱՆ ԶԵՆՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ 50-ԱՄՅԱԿԸ ԱՅՍ ԱՌԻԹՈՎ «ՔՐԻՍՏՈՆԵՏԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ԹԵՐԻՈՐԻ ԽՄԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԶԵՐՄՈՐՐԵՆ ԵՐԱՌԻՎՈՐԵԼՈՎ ՎԱՍՏԱԿԱՆՍԵՆ ԵՒ ԲԱԶՄԱՐԳՅՈՒՆ ՀԱՂԵ ՍՐԱԲԱՆԱԽՆ, ԸՆԹԵՐՅՈՂՆԵՐԻ ՈՒՇԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ՆԵՐՄԱՅԱՅՈՒՄ ՆԿԵՐԱՎ ՎԱՍՏԱԿԱՆ ԹՂԹԱՅՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՒ ՕՐԵՐ ԱՌԱՋ ՍՐԱԲԱՆԱԽ ՀԵՏ ՆՐԱ ՎԱՐԱՋ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ՀՈԳԵՎԱՍՏԱՅՍՆ ՏՈՒՆԻ ՊԱՏԱՐԱԳԸ ԵՒ... ՆՎԻՐԱԿԱՆ ՀՈՒՇԵՐ

Հոգեգալստան տոնին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի վեհաժողով կա-մարենի ներքո Սուրբ Հոգու փառա-բանությունը պատարագն է:

Պատի համընթացում է. դասարագ է մասնուցում Հայ Եկեղեցու երեկոյի հոգեհորականներին մեկը Բարձրա-նորի Տեր Հաննա արեմոյանը Ս. Ա-նճաթյանը: Դոկտորանտները եկեղեցու գրանգոր, հինգում է հոգեհոր մեղեդին, սարածվում է խնայողությամբ:

Մերազանք ոսկեղենի հայերե-նով դասարագ է մասնուցում բերես իր կյանքի ամենախիստաբան դասա-րագներից մեկը: Ներհանգրվում ու հոգեմեղմով աղոթք է օրհնում ա-ռիմներով սուրբ սաղարի մեջ հավա-րված հավասարալ ժողովուրդին:

Ուղիք հիմուն սարի առաջ դա-րյալ Հոգեգալստան տոնին Հոգեհոր-նի սարակալը Ամբիկոսյան Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի սաղարուն ձեռ-նադրվեց որոշես կուսակցուն Բահանա-նակալանկվելով Հաննա արեղա: Անցել են հիմուն երկար ու ծիգ սա-րին: Ամբիկոսյան դոկտորանտ ու-սանկով ճանաչումը հոգեհորական-ների և մեծ գիտական Գարեգին Հովսեփյան կարողությունն. նա միջո-կել է իր ուսուցիչների ինստիտուցիո-ն ու հավաքի արագան ինքն. նաեկ եկ-րողական ուսումնառության սարին-ի ընթացումը: Ամբիկոսյան գիտելիքն-ի արդյունքն. Ամբիկոս, առաջ միջի-լինել է եղավ. ուսումնական ծրագ-րեր ու դասագրքեր, փիլիսոփայական ուսումնասիրություններ, Սուրբ Գրոց

ձեռագրերի համեմատական ուսում-նասիրություններ, նաեկ քարեխրա-կան, քարեգործական, հասարակա-կան գործունեություն:

Սուրբ դասարանին հաջորդում է Բարդուղի, հուզվում է արագանը, հի-շում է քարեղեցու մոլոր Տիրանիկն: Անճաթյանը, որից էլ ժամանակ է ա-մենագոր հավաքը, ու սարինների ըն-թացումը բնավ երբեք չի նկատվել, այլ գորացել է ու բյուրեղացել: Նա հի-շում է առաջին այցը Մայր Հայրե-նի, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին: Նա աղոթեց հանուն Հայոց աշխա-րհի նորանոր հաղթանակների, Մայր սաղարի անասան գոյություն:

Երանվեց մի խաղաղություն է դարձրել Մայր սաղար: Հավասա-ցյալ ժողովուրդը ճաշակում է Ան-նայն Հայոց Հայրաթեց Գարեգին Ա-ռաջինի օրհնած սուրբ մարդ և հա-ղորդություն սաղարուն:

Օրվա երկուրդ կեսին արագան հայրը ճանաչողություններն ու քարե-նալոթություններ է ընդունում ընթաց-գեղաշենի անկյուններից մեկում Աննային ձուլում, Բախակ գեղի ա-լին, ուր հին ցրտալու է: Սեղանի շուրջ ծայր է առնում անթոնագրոս երգ ու խաղը: Մեծանուն գեղեկո-րդ կարգավորելով էր Հայ Եկեղեցու ուսանողների միությունը: Յերեկոյ-րի վերջում միությունը նախագահ Գեղուրդ սարկավագ Գրեգորյանը ճանաչողություն արագան հորը նրան նկարելով արեմոյանությունը դա-նակել:

- Հայաստանի լրագրության միջոց-ներից հայտնի է Չերք արագանության հոգեհոր, գիտական, քարեխրական գոր-ծունեությունը, բայց ոչ՝ հասարակա-կան-խաղաղականը: Դուր երկար սարի-ներ եղել են երբեմնախիստակա Վազ-գին Առաջին կարողությունը ներկայա-գոյին եկեղեցիների համախաղաղային խորհուրդում եւ, բնականաբար, եղել են նաեկ Բարդուղիան կյանքի կղզակե-տում:

- Եկեղեցիների համախաղաղային խորհուրդը բա- լայն է բազմազան գործունեությունը դաշտը ընդգրկող կազմակերպություն է, ուր յուրաքան-յուր ժողով սեղի է ունենում աշխա-րհի սարքեր երկրներում շուրջ 3000 ե-կեղեցական ներկայացուցիչների մաս-նակցությամբ: Մայր Աթոռ ունի 7 ճե-ր-կայացուցիչ, իսկ Կիլիկիոյ Աթոռը՝ 5: Միջազգային այլ կազմակերպություն հանձնարարներից մեկն զբաղվում է համախաղաղային հրապարակ և ազգա-դաշտային հարցերով: Մեր մասնակց-ությունը ժամանակ այլ մասնակցի հարցերից մեկը Աթոռականի դաշտ-րազմ էր, իսկ այսօրվանը՝ նախկին համայնալար երկրների փոթորկալի վի-ճակը: Մասնաբա- օրակարգում եղել են կան Միջին Արեւելի, արաբ-խաղաղական հարցեր: Բոլորի մասին մեկն ունենի մեր դիրքում, որը մասնաբա- հա-մաձայնեցում էին հասկարես Ռուս Ուղղափառ եկեղեցու ներկայացուցի-չների հետ: Աղաթանը մեկն էր, առող-դաշտային այլ սարինների կանխել զանգվածային ուղեգնացում գեղի ար-տաղաղությունը եւ փոխ-ինչ մեղծել ստաղաղությունների մեղավագը: Բրիտանյա եկեղեցու միակում էին խելախել այլ գեղաշենի հետ: Նույ-նիսկ Ամբիկոսյան Միացյալ Նահանգնե-րի եկեղեցական ղեկավարները բազա-հայտնուն բնականում էին իրենց ղե-կավարների ստաղաղական ինչա-գարությունը:

Երկուրդ, ու մասնաբա- փորձում էին հրաշքի՝ հայկական հարցն էր: Կանադայի Վանկուվեր քաղաքում 1982 թ. գումարված միջին ժամանակ մեծ հաջողությամբ օրակարգ մեծցել հայկական հարցը եւ մոնիթինգ հասուկ գրույկ հրաղարակելը, որում օրը եկեղեցի-ների կախանում էին մեծ ղեկավարն-երի լրագրից հայոց զեղալուծությունը ճանաչություն: Մեր նրախաղի Բարդուղիան անկել էր, այլ բոլոր հնա-րավոր միջոցներով հայաթանա ռո-տուները սահել էր մեր ժողովրդի ար-դար դաշտ մասարուն դաշտը: Ու, թեեկ, հարցը Բարդուղիան չէր, բայց Բա-

ղախականության վրա մեծաթեք ազ-դող էր, Բարդուղիայի քարեգործական էր ե-կեղեցական խորհրդի կողմից, ու մարդ-կություն խորհրդ է:

- Ինչո՞ւն էր ընդունում բրիտա-կան սուրբ լեռան գեղալ վիճակը Հա-

յասանում Բրիտանությունը դեա-կան կրոն հաշակելու 1700 ամակի մա-լախաններն էր ընդհանրաբա- լային:

- Ընդհանրաբա- Մարաթը մեր սուրբ լեռն է, ինչո՞ւն հրեայի համար Սիոնի քաղաքն էր: Եւ այն հանգանակ էր, որ այն հիսաաակված է Սուրբ Գրոց առաջին գրի մեջ Բարդուղիայի վրա կանգ առավ Նոյի իր գաղավեհ-րում ու բողոքելով, ինչպիսի կյանքն սկսե-ցավ Մարաթյան դաշտականում, այլ բոլորը մեծ զգացական կաղով կկա-ղեն Մարաթի հետ՝ Բարդուղիայի մեծ ազա-լին խորհրդանիշը եւ մարուն փրկագոր-ծության հետ կապված գլխավոր կա-յանք: Բայց այլ բոլորից գա- Մարա-թը մեր լեռն է, այն մեր ազգի դաշտու-թյան խորհրդանիշն է եղել: Մեծ մե-սաթես մեծ նկատել Մարաթի մեծ կազարի ուղիները, եւ այն եղել է մեր արքունության եւ ուժի գրակականը: Դժբախտաբար, Արեւմտյան Հայաս-

տանի հետ մեկն բրիտանիկ նաեկ Մարա-թը, որը ամեն օր կեսնեմ, բայց չեմ կարող մոտենալ, կանխել եւ միայն ին-քուրյուն կզգամ, կնախել ու կզգամ այն դառն իրողությունը, թե մոտ աղա-պանում չեմ կարող ունիս գեղի ղեկի նոյանը սաղարուն: Այնուհետ, ու, խառն զգացում կա սուրբ լեռան հանդեպ: Մարաթում կա բոլորիս արհի մեջ, եւ մեմ բնավ երբեք չլինի մոտանալ մեր մա-հասականների հիսաաակի արդար փոխ-հասոցման օրը, երբ Մարաթը մեր սուրբ հողին կվերածվի:

Այլ հույսով է, ու ամեն սարի մեմ նույն մեմ մեր մահաաակների օրը՝ Մեծ Եղեռնը, նայում եմ աղապային կես ինքուր-կես հուսակի իր զգացումով, ու, դժբախտաբար, ինքուրյունը ալեկի ծանր է կեում, ինչո՞ւն մոտ աղապանում մեծ իրականացումն հույսը:

2001 թվին մեր Հայրենիկ կզան ուխտակորներ՝ աշխարհի հետ երկրե-րից, որոնք միայն միջի աղոթքն: Մեմ ալեկի հետ ամուր բանակ է մեմ, ու-ղեղալ մեր հողերը մեր ձեռնով եւ ա-նեն, երբ այն խաղաղ ճանաղարկով չսրվի մեջ, ինչո՞ւն եղավ Պաղեստինի դաշտականը:

Բաղախականություն մեջ բարեկ-րությունն էր ազգությունը չկա: Այն նման է անճալի մեջ իրար հեռոտող գաղթի ռեալիտի: Սա է իրողությունը: Մեմ հետ աղալ կլինեմ, ու Մարաթի հարցը վերջականաբա- լային ի ի նայա- լայն, եւ արցանվողների հետ միասին ունիս երբեմ Մարաթ...

- Ինչն էր Հայրենիկը Չեզ համա- օ-սար ալեկում, եւ ինչն էր այն ամու, երբ արդյուն ու գործում էր այստեղ:

- Մասնաանունում ծնված, դա-կա- ինքականում էր հոգեհոր ծաղալության մեջ մասն Բարդուղիայի եկեղեցականում՝ եւ միջոց նայել են Հայրենիկի ուրեա-րությունը, որովհետեւ Հայրենիկի հողի ջերմությունն է իրական գրակականը ճեմարից արեղես, գրակականում ու մեղակայի արարում: Հայրենիկ հողն էր, ու մանկուց միջին եկեղեցու խորհրդ թեղադրել է մեր կյանքի ուղին: Սա զգա-ցումն էր, ու մասնաբա- մեջ առաջնորդել էր Հայրենիկը, որը մեմ արհի մեմ որոշես մեր գոյության հիմնադր, մեր ճեմարունների իրական աղալություն:

Մեմ Հայաստան ալեկն ու մեր նրախաղ մեմ բերել համախաղաղա-րիցներին, բերում մեր այժմ ու միջի Բարդուղիան, Բարդուղիան, ու կա մեր Հայրենիկը...

- Երեւանյան խաղ, արագան

Երեւանի դեպքական համալա-րանի մոտիկ առաջ մոտ հա-րյուն ուխտակորների ստաղուն են հանձնակալները: Մայիսի սաղարուն է, օրը՝ կիրակի, մեղն ու հաճելի ա-լով:

Հեղափոխ ուխտագնացությանը մեծ ոգեւորություն են նախադասալներն թե՛ ուսանողները, թե՛ դասախոսներն ու աշխատակիցները: Սա անգամ ճա-նաղարհները մեջ միջի հասցեն գո-գարաբ աշխարհ՝ Լոռվա մարզ, իսկ ուխտագնացներն են Մանանիկն ու Հաղ-թաթը, Բոթարյան:

Սեկունտ են հանձնակալները, սկս-վում է ճանաղարհը, որն, այո, իսկա-կան ճանաղարհ է, Բարդուղիան էր դեղի կան ու եկեղեցի:

Ճանաղարհի առաջին ժամերն անցումն են ծանր կարգերով ու քարն հիսողություններով: Իսկ Բարդուղիան հանում են երեւանից, այնքան ցածրա-նայն ու լուռ են դառնում հուսերը: Սեկն ինչ-որ բան է դառնում Մայիսի լեռան մասին, մեկը հիսում էր Բառա-գազար Արագածով, մեկը մասթերով է Սոթիական աղեցալի երկրաշարժը, մեկն էլ հիսողով դառնում է Թուրմա-մալի մեծ աղագրական աշխարհի մա-սին: Իսկ մի անճեղակ միասնորեն հարցնում է, թե արհի է Հաննա արա-գածը, մի՞թե չի գալու:

Հարցին դասախոսանում են, թե ոչ, չլինեմ:

Իսկ եւ մեկով եւ եւ ուղանում Բարդուղիան, աղալ Էջմիածին:

...Մայր սաղար: Հոգեգալուստի տոն: Սուրբ դասարագ:

Իսկ ոչ էլ դասարագիցը: Մայրա-կան գուրգուրան ձեռներով առեղա-գործած Բարդուղիան հաճին հանձնակա-լայն մի մոտոցալ կուսակցուն Բահա-նա՝ լի երազներով ու հույսերով, թե՛ հիսանալով վախճան ուսած, իրական-ացած ու դեռ անկարար Բարդուղի փայլալուրդ այլ մի Հաննա անուն:

Անցումն են Բարդուղիան, աղալ մեկ-երկու ժամ անց կանգ առնում Բո-թար կարարանում:

Այժմային մի արախես համարյա ուղղախաղաղ գաղթիկներն է եկում իր հետ սանեղով հենց մոտ եկած ուխտա-կորներին: Դժբախտ վերելի լեռներ է

ՀՈԳԵՐՈՐ ԿԱՄԱՆՎԱԳ Համալսարանականների ուխտագնացությունը Գուգար

բոլորին:

Ու հանկարծ քաղաքային դաշա-կանների վրա, միջոց երկմի ու ծա-րերի ամոնիվումն սակ մարմնակո-րվում է Բոթարյան՝ կիսաբանը, կիսաբո-ծան, բայց եւ կիսաանգրուն: Հիսա-նայն ու սանաչակի, ցալի ու հուսա-հասության ինչ-որ զգացումով գնում են այն առաջ ու մեղուն կանգուն արաղ-ի եւ այլ դաշինք մեր ալեկի առաջ ե-սիլի միջոց հայտնվում է մի այնքան լավ դաշտական ուրմանակար, որ զարմանալ կարելի է: Բարդուղի մեջ է նայում Փրիչի այնքան կենդանի դա-կան, իսկ գույներն այնքան վառ են ու զվարթ, որ թվում է, թե հենց մի վարդեց կծիկը վայր դրել, եւ օդում զգացվում է քարն ներկերի ու շաղա-լի հոտը:

Դժվարություններ են եղալ փոխվում մյուս արաղ, ուր միակ կանգուն դա-շինք մի այլ հրաբե, մեկ այլ ուրման-կար: Կենտրոնում Տիրամայրն է, ինչ ներել հրեականալեքներ:

Սառնոց սառաղային չեմ կարողա-նում նայել եկեղեցու միակ կանգուն դաշինք, չեմ կարողանում չափել, թե ինչի համար են եկել այստեղ:

Չէ՛ր երեւել մեր իրեն ուխտակո-ր, եկել ենք աղեղաղ ձեռներով ու հողով մեջ ու մեր Բարդուղիան հանձնելու Տի-րոց ողորմածությանը, բայց, ահա այս-տեղ, մեր ալեկի առաջ այս արաղա-կար ուրմանակարներն են, որ աղեղաղ են մեր ողորմածությունը, իսկ մեմ...

Բոթարյան, ուր դառնում են մեր ա-լեկի համար են եկել այստեղ:

Չէ՛ր երեւել մեր իրեն ուխտակո-ր, եկել ենք աղեղաղ ձեռներով ու հողով մեջ ու մեր Բարդուղիան հանձնելու Տի-րոց ողորմածությանը, բայց, ահա այս-տեղ, մեր ալեկի առաջ այս արաղա-կար ուրմանակարներն են, որ աղեղաղ են մեր ողորմածությունը, իսկ մեմ...

Եւ մեկ-երկու ժամ, եւ մեմ Սա-նախինում են:

Սանախինը: Երեկոյան մեծաղուն կարծես լուռ հանդիմանումով է մեզ դիմադրում համալսար. «Ինչո՞ւ» ու-սացալ, չէ՛ր այնքան վաղուց են մեզ աղալում:

Վաղուց են մոմերը, կենդանա-նում են արախեսը, աղալում են դա-սանիկներն ու աղեղիկները, աղալ հա-

մախմուրում իրենց համալսարի շուրջ լեռն: Սանախինի մասին:

Մարդկային ջերմ շնչից, մոմերից ու աղոթքների վերակենդանումն էր Բարդուղիան, եւ այնուհետեւ մեր դաշտականությունը կա բնույթով, վաղի, երազանի ու մեր քաղաքային մի-ջոց, որ մեմ ուղեւորությունը մեր հեռա-նում համալսար:

Խաղաղ անդրոք է, ու նախանձել կարելի է մեր ալեկին, մեր ունկերին, մեր հոգուն:

Մեզ ստաղուն է հարմարակե-կուրանոցը՝ մեծալարա քարեա-հարկը, ու իմեն էլ ինչի հետ, թե վեր-ելիք անգամ երբ է այսքան հյուրեր թե-սել:

Հաջորդ առաղյան արհեն Հաղ-թաթում են: Մեզ դիմադրելու են ե-կել Լոռվա թեմի առաջնորդ Սեղուկ վարդապետը, Սեղուկյանը Բարդուղիան Կախաթեց, Օձունի գյու-ղապետ Սեղիկ Այվազյանը եւ Հաղթաթ գյուղական Սուրեն Մարգարյանը:

Սառնոցներն ամոնիվումն ծա-կավում են վաղից քաղաքում, սիս-թուն ինչո՞ւն ծանակա բոլորները գա-րաղող կալակները: Անցնողին չիսկելու են լուսանկարչական ա-դախանները, եւ զարմանալի չէ, Բար-դուղիայի ալեկն ինչ այնքան Բարդուղիան է, ուր մեր ունկերին, ու ալեկին ինչ, երբ ոչ անճեղ, գնում մի բեկորի, մի ակնթարթ...

Սակայն այդ անճեղի հետ, բոլո-րի ղեմին ինչ-որ անհանգիստ սղա-սում է...

եւ ահա բոլոր կողմերից անճեղը շաղարուն են դեղի վաղի մուսկը եւ ուրախ են, անչալի ուրախ:

Միայն վերադառնել վաղի ծա-րաբանը՝ ուխտագնացությունների շուրջն ու ուղին: Մերազման անճեղա-րեալ զբաղալումն է ուսանողներն ու աշխատակիցները: Երեւանի ժողի կա ալեկում են անչալի հոգեմուն: Հաղթաթ է եկել նաեկ Տաթևի արե-միկոսոս Սարգսյանը:

կուսակցուն Բահան օծվելու հիսնա-մյակի արթիկ, Գրիգոր կարուն է իր հորինած քանանեղությունը, իսկ Նաննե ոգեւորությամբ Թուրմանյան է կարուն:

Հոգեմունի, սիրո արցունքներ են ցույցում Հաննա արագանի ալեկում, եր-թանկություն արցունքներ:

Մայր մի անակնկալ եւս: Ինչն ուխ-տագնացությունը՝ առանց մասալի: Մասալի է հրավիրում հայ Սեղուկը: Սեղուկի օրը վերսին խոսքը Լոռվա մարզի այն բազմաթիվ վաղի ու եկեղեցիների մասին է, որոնք մա-ցել են առանց հոգեհոր սղաալունե-րի, առանց ուխտակորների, դաշնել դաշտական հուսարան:

Մայր մոմարցունքի դեա ծորում է Հաննա արագանի խոսակցությունը: Մրեն 50 տարի է, ինչ կուսակցուն Բահանն է օծվել, սակայն մեկ անկ-թաթա անգամ չի զբաղեցրել իր ընտր-ության հանգ: Տարիներ շարունակ դա-սակաղել է շարքեր ուսումնական հաստատություններում՝ ունել, դոկե-րվան, քաղաքաշինական դաշտները սանձնել, սակայն միջոց է իրեն ու-սուցիչ է համարել, եւ իր ամենախոգե-հարազատ ու սրտանոց աշխատակց-ն էլ են մոմն է ուսուցողությունը: Բազ-մաթիվ աշխատակցներ է ունեցել, որոն-ցից Բարդուղիան անկալի մարդիկ են, սա-կայն առանձնակի սիրով է սիրում եղի առաջնաղաղալությունը ֆակուլտե-տ ուսանողներին, եւ իրեն զգում է որ-դես նրանց Մեծ Հայրը:

Տարիներով լուրջություն է սեղանի շուրջ: Բոլորն են հանկանում, ու ին-չու մի ծաղկալուն լեռն է խո-սում, այլ՝ սիրո...

Իսկ եւ մասնում են, ու, իրավաթ, Սեղուկն է Հաննա արեմոյանը Ս-նճաթյան, եւ այն էլ ոչ սղալական, դաղաղալուն ուղղալուններն են ու Մազանիցի:

Ու երկուրդ այս հոգեհոր համա-կաղից հետն ուղում են վախաբար-ասել՝ «Կազմալ, կվերադաղակի կիսալեկը Բոթարյան, կղաղաշանան Գուգարյանը, Օձունը, Հաղթաթն ու Սանախինը, Բարդուղիան անկալի փորձում ենք զանճեկ կուսակցի երկունում:

Գալանն Սիմոնյան

